

Οἱ Ἅγιοι Τόποι

Οἱ Ἅγιοι Τόποι

Ἡ περιοχή τῆς Παλαιστίνης, ἀπὸ τὰς δυὸ πλευρὰς τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ ἡ χερσόνησος τοῦ Σινᾶ εἶναι διὰ τὸν χριστιανικὸν κόσμον οἱ Ἅγιοι Τόποι, εἰς τοὺς ὁποίους ἔλαβον μέρος ὅλα τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης. Ἐνταῦθα ἔλαβε χώραν ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰδρύθη ἡ πρώτη Ἐκκλησία. Ἐντὸς τοῦ χώρου αὐτοῦ ἀνεπτύχθη ἡ θρησκεία τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ ἐνταῦθα πρωτεκηρύχθη καὶ ἐδραιώθη ὁ Χριστιανισμός. Ἐπίσης ἐνταῦθα ἔζησαν καὶ ἔδρασαν προφῆται, Πατριάρχαι, βασιλεῖς ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ.

Τὰ γεγονότα αὐτὰ τῆς Θεοφανείας, ὅπως συνέβησαν καὶ περιγράφονται εἰς τὴν Ἱερὰν Βίβλον εἶναι συνδεδεμένα μὲ γεωγραφικοὺς χώρους, μὲ ἀληθινὰς ὀνομασίας τοποθεσιῶν, ποταμῶν, βουνῶν, πεδιάδων, χαράδρων καὶ μὲ τοπογραφικοὺς χώρους ἰδιαιτέρως σημαντικούς. Εἶναι ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον, πῶς κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας οἱ Χριστιανοὶ ἠγωνίσθησαν σκληρῶς διὰ τὴν ἐπιβίωσίν τους. Ἡ μεγάλη ἀλλαγὴ ἦλθε εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου αἰῶνος μὲ τὸν θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὴν τελικὴν ἀναγνώρισίν του ὡς τὴν μόνην καὶ ἐπίσημον θρησκείαν τοῦ νεοσυστάτου βυζαντινοῦ κράτους καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς.

Τότε ὁλόκληρος ἡ Παλαιστίνη ἀνεκηρύχθη ἐπισήμως Ἁγία Γῆ καὶ ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτωρ Μέγας Κωνσταντῖνος ἔδωκε ἐντολὴν καὶ διέθεσε τὰ ἀπαιτούμενα μέσα καὶ χρήματα διὰ τὴν ἱδρυσιν τῶν πρώτων μεγαλοπρεπῶν ναῶν ἐπάνω εἰς τοὺς Ἱεροὺς Τόπους, ὅπως τὸν Γολγοθᾶν, τὸν Τάφον τοῦ Χριστοῦ, τὸν χῶρον τῆς Ἀναλήψεως εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, τὸ Σπήλαιον τῆς Γεννήσεως εἰς τὴν Βηθλεέμ, τὸν Χῶρον Μαμβρῆ εἰς τὴν Χεβρώνα. Ὁ ἐρχομὸς τῆς ἁγίας Ἑλένης, μητρὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν καὶ ἡ ἀνέγερσις τῶν πρώτων αὐτῶν χριστιανικῶν ναῶν ἤνοιξαν τὸν δρόμον διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ τὴν ταύτισιν πολυαρίθμων ἄλλων τόπων, οἱ ὁποῖοι συνεδέοντο κατὰ κάποιον τρόπον μὲ τὰ γεγονότα τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Κατὰ τοὺς 4ον , 5ον καὶ 6ον αἰῶνας οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου, Πατριάρχαι καὶ ἐπίσκοποι, ἀπλοὶ μοναχοὶ καὶ πιστοὶ προσκυνηταὶ ἤρχισαν νὰ συρρέουν εἰς τὴν Παλαιστίνην διὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν καὶ νὰ προσκυνήσουν τὰ θεοβάδιστα Χώματα. Στόχος τους ἦτο νὰ ἐπισκεφθοῦν ὅλους τοὺς πιθανοὺς χώρους τῶν θρησκευτικῶν συμβάντων, τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ τῶν βασιλέων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰ χωριὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπέρασε ὁ Χριστὸς καὶ οἱ μαθηταὶ Του. Ἐπάνω εἰς τοὺς χώρους αὐτοὺς ἐκτίζοντο ἐκκλησίαι καὶ μοναστήρια καὶ ἀμέσως μετετρέποντο εἰς προσκυνηματικὰ κέντρα.

Εἰς τὰ χρόνια τῆς Βυζαντινῆς κυριαρχίας, (325-640) ὁλόκληρος ἡ χώρα ἐγέμισε μὲ ναοὺς καὶ προσκυνήματα. Οἱ Πέρσαι εἰσβολεῖς κατέστρεψαν καὶ ἐρήμωσαν τὰ περισσότερα μοναστήρια καὶ ἔκαψαν τὰς Ἐκκλησίας καὶ τὰ προσκυνήματα. Ἡ ἀραβικὴ κατάκτησις, ἡ ὁποία ἐπηκολούθησε ὀλίγα χρόνια μετὰ τὴν περσικὴν

είσβολήν, ἐπιδείνωσε τὴν κατάστασιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Χριστιανῶν τῆς Παλαιστίνης ἡλαττώθη αἰσθητῶς καὶ ὁ μοναχισμὸς τῆς ἐρήμου ἐξηφανίσθη, ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγα μοναστήρια, ἅτινα ἐσυνέχισαν τὴν ἱστορίαν τους παρὰ τὰς ἀντιξοότητας.

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ 10ου αἰῶνος ὀλίγα μόνον προσκυνήματα, τὰ κυριότερα, εἶχον μείνει εἰς τὰ χέρια τῶν Χριστιανῶν ἄθικτα καὶ ἐνεργά. Ἡ ἔμπρακτος καὶ ἀποφασιστικὴ ἐπέμβασις τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, καθὼς καὶ ἡ ἐπίμονος παρουσία ἡρώων μοναχῶν τῆς Ὁρθοδοξίας συνετέλεσαν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς χριστιανικότητος καὶ τῆς ἱερότητος τῶν χώρων. Ἡ κατάκτησις τῶν Σταυροφόρων καὶ ἡ ἐπαναφορὰ τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τὴν χριστιανικὴν κυριαρχίαν ἐβελτίωσε προσωρινῶς τὴν κατάστασιν.

Τὰ 700 χρόνια, τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν ἀπὸ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν Σταυροφόρων ἕως τὸ μέσον τοῦ 18ου αἰῶνος χαρακτηρίζονται ὡς τὰ δυσκολότερα καὶ σκοτεινότερα Προσκυνήματα τῆς ἱστορίας. Οἱ Μαμελοῦκοι καὶ ἀργότερον οἱ Ὀθωμανοὶ Τοῦρκοι ἐκμεταλλεύθησαν τὴν κατάστασιν καὶ μετέτρεψαν τοὺς Ἱεροὺς χώρους εἰς «ἐμπόρευμα», τὸ ὁποῖον ἐξεποιοῦσαν εἰς αὐτοὺς, οἵτινες ἔδιδαν τὰ περισσότερα λύτρα. Ἡ ἀθλία αὕτῃ κατάστασις ἐσυνεχίσθη μέχρι τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνος. Τὸ 1857 ὑπεγράφη ἡ περίφημος «Συνθήκη τῶν προσκυνημάτων». Ἡ συμφωνία αὕτῃ καθορίζει τὴν κυριαρχίαν καὶ τὰ δικαιώματα κάθε Κοινότητος, διευθετοῦσα τὰς μεταξὺ των σχέσεις. Σήμερον οἱ χῶροι τῶν Ἀγίων Προσκυνημάτων εἶναι κέντρα συμφιλιώσεως καὶ ἀμοιβαίας χριστιανικῆς ἀγάπης.